

Rajko Šuštaršič
Pražakova 13
Ljubljana

Ljubljana, 12. 10. 2017

DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE
Komenskega 7, Ljubljana

P R I T O Ž B A

zoper sodbo št. V Ps 2177/2016 z dne 7. 9. 2017, vročeno 28. 9. 2017
- z več predlogi za presojo ustavnosti zakonodaje
2 x

(To pritožbo je pritožniku napisal Matevž Krivic, Spodnje Pirniče 24, Medvode, podpisuje in vlaga pa jo pritožnik sam.)

A. Neskladje med izrekom in obrazložitvijo (lapsus v izreku)

V obrazložitvi (tč. 5) je navedeno, da se s to sodbo odloča o dveh tožbah - v izreku pa je odločeno samo o eni izmed njiju. To je sicer samo očiten lapsus pri pisanju izreka, ki bi ga bilo najbrž možno popraviti s popravnim sklepom.

B. Ugovor združitvi teh dveh sporov v skupno obravnavanje

Oba spora (št.V Ps 526/2017 in št.V Ps 2177/2017) sta bila združena v skupno obravnavo s sklepom sodišča z dne 30. 5. 2017, zoper katerega ni pritožbe - ugovarjati temu sklepu je torej možno šele v tej pritožbi. Utemeljitev sklepa: "*... sodišče ocenjuje, da bo dejansko stanje možno celovito in popolno ugotoviti v skupnem dokaznem postopku. S tem se bo pospešilo obravnavanje in zmanjšali se bodo stroški postopka.*"

Ocena iz prvega od teh dveh stavkov je napačna, ker je za odločitev v prvem in drugem sporu potrebno ugotavljanje povsem drugačnega dejanskega stanja, pa tudi pravne podlage za zakonito odločitev. V drugi tožbi je tožnik kot prava neuka stranka sicer res napisal, da tam izpodbijana odločba ZPIZ-a z dne 14. 3. 2017 "temelji na istih zmotnih dejstvih" kot prva (z dne 20. 12, 2016), vendar bi se sodišče moralo zavedati, da druga odločba v resnici ne temelji

na istih dejstvih, ampak na prvi odločbi (v kateri so bila ta dejstva ugotovljena) - vendar pa ta prva odločba (z dne 20. 12. 2016) v trenutku izdaje druge odločbe (14. 3. 2017) še ni bila pravnomočna, ker je bil zoper njo sprožen socialni spor (s tožbo z dne 27. 12. 2016). Pri ugotavljanju dejanskega stanja, ki bi ga bilo treba razjasniti za zakonito odločitev v drugem sporu, bi bilo torej treba ugotoviti, ali je res (kot se zatrjuje v prvostopni odločbi z dne 21. 10. 2016 in potrjuje v drugostopni odločbi z dne 14. 3. 2017), da je "zavarovanec v času od 1. 1. do 30. 9. 2016 neupravičeno prejel znesek 2.901,60 €". Ta znesek je seveda (kot del svoje redne pokojnine) res prejel, sporno pa je, ali res "neupravičeno". To je izpodbiral s prvo tožbo (z dne 27. 12. 2016), o kateri takrat še ni bilo odločeno. Zmanjšajo ti pokojnino za 25%, proti temu grobemu posegu v svojo temeljno pravico iz dela zahtevaš sodno varstvo - preden sodišče o tem odloči, pa te država kar takoj udari še enkrat: ker ti je medtem sama (prek ZPIZS) izplačala še devet nezmanjšanih pokojnin, ne počaka, da bi sodišče ugotovilo, ali je bilo zmanjšanje zakonito in ustavno ali ne, ampak ti dvanajst naslednjih izplačil kar takoj zmanjša še za nadaljnjih skoraj 20% (točneje: 18,75%), tako da potem naslednje leto prejemaš le še dobrih 55% svoje z delom zaslužene pokojnine!

Tudi če bi sodišče gornjo napačno ugotovitev dejanskega stanja (da je zavarovanec neupravičeno prejel navedeni znesek) štelo ne za napačno ugotovitev dejanskega stanja, ampak za napačno uporabo materialnega prava, to ne spremeni dejstva, da v prvi in drugi tožbi izpodbijane odločbe ne temeljijo na istem dejanskem stanju.

V zgoraj prikazanem izračunu (oziroma zmanjševanju pokojnine) pa je še ena (čeprav manjša) nezakonitost. Od polne pokojnine (1.289,60 €) je zavarovanec namreč plačeval 26,26 € davka, od zmanjšane pokojnine na 75% (tj. 967,20 €) pa mu davka ni več treba plačevati. Kljub temu so mu kot neupravičeno izplačano razliko za tistih devet mesecev šteli celotno razliko med polno in zmanjšano pokojnino, čeprav je od polne pokojnine dejansko prejel mesečno 26,26 € manj. To pa pomeni pravzaprav nekaj podobnega kot dvojna obdavčitev: če ti država sama nekaj časa pomotoma izplačuje preveč (in ti za to odteguje davek), potem ti pa to za nazaj zmanjša in zahteva, da ji vračaš, bi morala pri tem upoštevati, da ti je del tega domnevnega (zatrjevanega) presežka že obdavčila. Če ti ta presežek zdaj (za nazaj) odvzame, bi morala odračunati to, kar ti je z davkom že odvzela, in zahtevati le še vračilo preostalega. Če bi rekla, da je preveč plačani davek nekaj drugega kot pokojnina in da moraš glede tega pač sprožiti poseben postopek za vračilo preveč plačanega davka, bi bil to samo še en nesmiseln formalizem - obremenjevanje države in prizadetega z nesmiselnimi postopki in stroški, namesto da bi se to preprosto obračunalo pri obračunu domnevno preveč izplačanih pokojnin (saj gre oboje iz javnih sredstev, le da eno direktno iz državnega proračuna, drugo pa iz pokojninske blagajne). Če bo sodišče mnenja, da po veljavni zakonski ureditvi tak obračun ni možen, se s to pritožbo sodišču predlaga, da postopek prekine in pred Ustavnim sodiščem sproži postopek za oceno ustavnosti take zakonske ureditve kot neskladne z načeli pravne in socialne države - če torej omogoča državi, da prek svojih sodišč od zavarovancev zahteva vračanje preveč izplačanih pokojnin, pri tem pa ne pokojninskemu zavodu ne sodiščem ne omogoča, da bi od tega vračanja izvzeli že plačane davke - ali da bi znesek na ta način preveč plačanih davkov država sama nakazala v pokojninsko blagajno, ne da bi s tem nesmiselno in nepotrebno še dodatno obremenjevala tako zavezance kot lasten upravni in sodni aparat.

Oba spora, katerih obravnavanje je bilo združeno, sta preveč različna (tako po dejanski podlagi kot po spornih pravnih vprašanjih), da bi bilo združeno obravnavanje smiselno, zato se s to pritožbo predlaga njuna razdružitve. Najprej naj se dokončno razreši vprašanje

zakonitosti (in skladnosti z ustavnimi pravicami) s prvo tožbo izpodbijane odločbe (o tem, da zavarovancu pripada le še 75% njegove pokojnine) - tu je možna tudi prekinitve postopka zaradi vmesnega odločanja o ustavnosti relevantne zakonske ureditve - druga sporna zadeva je posledica prve in mora biti razrešena v skladu z njo. Kot je bilo že navedeno, pa je o njej ZPIZS odločil, preden je bila pravnomočno razrešena prva sporna zadeva. Razdružitev obeh zadev je nujna tudi zato, da bi sodišče v tej drugi sporni zadevi že pred dokončno odločitvijo o njej, ki ni možna pred dokončno razrešitvijo prve sporne zadeve, lahko takoj odločilo samo o spornem (preuranjenem) dodatnem posegu v pritožnikovo pokojnino (12-mesečno zmanjšanje pokojnine še za dodatnih skoraj 20%), preden je postala pravnomočna odločitev o zmanjšanju pokojnine na 75%. O tem vprašanju je možno in potrebno odločiti posebej. Pri tem ne gre samo za nedopusten poseg v ustavno pravico do pokojnine - to hkrati pomeni tudi nedopusten poseg v lastninsko pravico po 33. členu Ustave oziroma v analogno pravico iz 1. člena I. Protokola k EKČP (kar je pomembno, če se bo razreševanje vseh teh spornih pravnih vprašanj nadaljevalo še pred Ustavnim sodiščem in pred ESČP).

Razdružitev obeh združenih zadev se predlaga tudi zato, da bi se nadaljnja obravnava vsake od njiju lažje osredotočila na sporna vsebinska vprašanja v vsaki od njiju, ki so (razen posledične vezanosti druge na prvo) precej različna.

C. Utemeljitev pritožbe zoper zavrnitev prve tožbe

1. "Summum ius - summa iniuria"

Upravno in sodno odločanje o prvem spornem vprašanju - o zmanjšanju zavarovančeve pokojnine na 75% - je (kljub različnostim) primerljivo z že znamenito zadevo Vaskrsić: tam so bile (tu je celo to precej bolj sporno!) formalno vse odločitve pravilne in zakonite, privedle pa so do absurdnega rezultata, do kakršnega v pravni in socialni državi ne bi smelo priti - in ga je, kolikor je to naknadno sploh še možno, korigiralo šele strasbourško ESČP. Da se kaj podobnega ne bi ponovilo še v tem primeru, se vlaga ta pritožba.

Za take primere je že Cicero uveljavil znameniti rek "*Summum ius - summa iniuria*". Gre seveda za oksimoron (slovensko: bistroumni nesmisel), saj pravo ne bi smelo povzročati krivic, ampak jih preprečevati in popravljati. Če njegova uporaba privede do hude krivice, je nekaj narobe bodisi s tem pravom bodisi z njegovo uporabo. Ker so danes sodišča dolžna soditi ne le po zakonih, ampak tudi po ustavi in mednarodnih pogodbah, in so, kadar bi odločanje zgolj po zakonih pomenilo kršitev neke ustavne pravice, dolžna po načelu sorazmernosti pretehtati, kateri od ustavnih pravic in vrednot, ki pridejo v kolizijo, je treba dati prednost, je v primeru, kakršen je tu obravnavani (potem ko bo v nadaljevanju dokazano, da izpodbijana sodba pomeni hudo kršitev neke temeljne človekove pravice), jasno, da za to kršitev prava (temeljne človekove pravice) ni krivo pravo, ampak njegova napačna uporaba.

Pravo v svojem podrobnejšem, zakonskem zapisu seveda nikoli ne more zajeti in vnaprej predvideti ter natančno regulirati vseh možnih življenjskih primerov. Nujno se omejuje na reguliranje tipičnih, pogostejše ponavljajočih se primerov - če se pred sodišči pojavi drugačen, izjemen primer, pa ga je treba reševati tako, kot je prikazano v prejšnjem odstavku (kadar ni že v zakonu samem še drugih pravil, kako v takih primerih odločati).

Tu obravnavani primer je po mnenju pisca besedila te pritožbe (bivšega ustavnega sodnika Krivica) skrajno redek primer človeka (tu: sociologa, proučevalca vrednot), ki potem, ko mu je zaradi njegove neprilagojenosti sistemu ta onemogočil njegovo delovanje na dotedanji način in ga prisilil v upokožitev, ob tem sodno pridobljenih sredstev (izplačila neizplačanih plač, odpravnin itd.) ni uporabil le za normalno osebno porabo, ampak v pretežnem delu za povsem osebno financiranje nekega širše koristnega kulturno-umetniškega projekta. Pritožnik je tako že leta 1993 ustanovil Revijo SRP (Svoboda, Resnica, Pogum), ki odtlej nepretrgano izhaja že 25 let¹ - brez honorarjev za avtorje, distribuirana brezplačno, vse stroške krije skoraj izključno pritožnik sam, ki tudi sam opravi skoraj vse uredniško, izdajateljsko in administrativno delo. Ena od posebnosti te revije je tudi njena likovna oprema z reprodukcijami umetniških del v barvnem tisku na odličnem papirju.

Iz izključno formalnih razlogov (da bi se reviji olajšalo nadaljnje izhajanje in pridobivanje javnih sredstev na razpisih MK RS) je bil novembra 1998 ustanovljen še zavod pod imenom "Revija SRP, Zavod za založništvo na področju kulture in umetnosti", ki pa je dejansko obstajal le nekaj let, ko je Revija SRP na ta način dobivala vsaj neka simbolična javna sredstva (1999-2002). Pritožnik je kot formalni direktor tega "zavoda na papirju" (brez zaposlenih in brez sredstev) odstopil že maja 2000 in ostal ("do imenovanja novega") le še "pooblaščen oseba za zastopanje zavoda".

In prav zaradi ustanovitve tega "zavoda na papirju", ki ga kasneje, ko je postal za nadaljnje izdajanje revije nepotreben, ustanoviteljem (kulturnim delavcem, neveščim birokratskega poslovanja - samim amaterjem) kljub vsem naporom nikakor ni uspelo tudi formalno

¹ Doslej je izšlo 68 dvojnih števil, torej 2-3 dvojne številke na leto, poleg tega pa še:
– 8 let dvojezična (angl.- slov.) vzporednica *LiVeS Journal 1-11* ; in trije *Zborniki Revije SRP: BOHORICHICA 2001, 2003, 2006* ; ter 47 knjig (glej : *Knjižnica Revije SRP*) <http://www.revijasrp.si/knrevsrp/knjizh.htm>
– Revija ima doslej več kot petsto sodelavcev in več tisoč njihovih avtorskih prispevkov (glej na otvoritveni stani Revije SRP: Avtorji in prevajalci ; Avtorsko in stvarno kazalo).

likvidirati in izbrisati iz registra, je pritožnika kasneje doletelo to, zaradi česar se zdaj vlaga ta pritožba. Ko je po neuspešnih poskusih zadostiti vsem zahtevanim (v tem specifičnem primeru izrazito nepotrebnim) formalnostim za izvedbo formalne likvidacije neprofitnega zavoda (ki nikoli tudi ni imel ne zaposlenih ne sredstev ne ničesar) končno obupal in je, star takrat že 71 let (danes 78), svoj razpoložljivi čas posvetil raje urejanju in izdajanju revije (na svoje stroške) namesto brezupnemu boju z birokracijo², ga je nato doletelo ne le to, kar je neposredno predmet prve tožbe (zmanjšanje pokojnine na 75%) in kar bo podrobneje pojasnjeno v nadaljevanju (v naslednjih točkah), in to, kar je predmet druge tožbe (12-mesečno zmanjšanje pokojnine še za nadaljnjih skoraj 20%), ampak poleg tega še cela vrsta plačilnih nalogov za prekrške, ker je za že zdavnaj ugasli in neobstoječi zavod prenehal pošiljati povsem nesmiselna letna poročila, kjer bi bilo na 9 straneh treba v vseh rubrikah stokrat napisati "0,00 evra" - in potem mu seveda v izvršbi od pokojnine odtegujejo še te neplačane globe s stroški izvršbe vred. Te globe seveda niso predmet tega socialnega spora in se tu navajajo samo kot dodatna ilustracija za birokratske absurde, do katerih lahko pripelje in samo slepo sledenje črkam predpisov brez upoštevanja njihovega smisla³, ampak tudi slaba in nepopolna zakonodaja, ki nekaterih pomembnih vprašanj sploh ne ureja in s tem sili uradnike k uporabi predpisov, ki so namenjeni urejanju povsem drugačnih vprašanj (npr. določb ZGD-1 tudi za neprofitne zavode).

Na slednje je pritožnik opozoril npr. tudi v svoji vlogi na DSS z dne 20. 2. 2017 (odgovor na odgovor ZPIZ na tožbo), kjer je med drugim zapisal: "*Sistem ima zakon za ustanavljanje zavodov, nima pa zakona o ukinjanju zavodov; dve brezupni vlogi na Okrožno sodišče v Ljubljani za izpis iz registra sta bili gladko zavrženi z utemeljitvijo, da je izpis mogoč le po ZGD-1, čeprav ravno pri Zavodu Revija SRP ni nikakršne analogije z gospodarsko družbo. A nekatere zavode je bilo mogoče izpisati iz registra tudi zgolj kot zavode brez te analogije z ZGD-1. **Ob tem se seveda zastavlja vprašanje o enakosti subjektov pred zakonom.***"

(Podčrtano naknadno, tu v pritožbi.) S tem je laični tožnik (v laično napisani vlogi) sodišču pravzaprav že zastavil vprašanje, ali je taka zakonska ureditev (oziroma praznina v njej) v skladu z ustavo (z načeli pravne države in z načelom enakosti pred zakonom). Ker je prvostopno sodišče to vprašanje (ta tožbeni ugovor) spregledalo, se to s to pritožbo uveljavlja kot pritožbeni ugovor bistvene kršitve pravil postopka (ignoriranje pomembnega tožbenega ugovora) in hkrati kot ugovor napačne uporabe materialnega prava. Poleg tega se pritožbenemu sodišču predlaga, da postopek prekine in pred Ustavnim sodiščem sproži postopek za oceno (ne)ustavnosti navedene zakonske ureditve oziroma neustavne praznine v njej, ker ni zakonske ureditve za ukinjanje neprofitnih zavodov, ki se lahko zato ukinjajo le po pravilih za ukinjanje profitnih gospodarskih organizacij, kar je v očitnem nasprotju z načelom enakosti pred zakonom (enaka pravila za bistveno različne primere) in zato tudi z načeli pravne in socialne države.

² Podrobnosti o tem so dokumentirane v spisu te zadeve.

³ Pozitiven, a osamljen primer drugačnega ravnanja je priloženi dopis AJ PES z dne 23. 12. 2016, kjer je v zvezi z ugotovljenim prekrškom nepredložitve letnega poročila za leto 2015 napisano: "*Ker gre za prekršek neznatnega pomena, saj je bil prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, saj je pravna oseba v preteklosti predlagala letna poročila AJ PES, ter za prekršek, pri katerem ni nastala škodljiva posledica, sem kot pooblaščen uradna oseba ... ocenila, da je glede na pomen dejanja pisno opozorilo zadosten ukrep.*" Sledi opozorilo, da pa je treba poročilo predložiti, tudi če pravna oseba ne deluje, dokler ni izbrisana iz primarnega registra. To najbrž pomeni: tokrat vas nismo kaznovali, ker gre za prekršek neznatnega pomena brez škodljivih posledic - in čeprav morebitni naslednji taki prekrški ne bodo nič hujši in prav tako ne bodo imeli škodljivih posledic, boste naslednjič najbrž vseeno kaznovani (kajti red vendarle mora biti?).

Za zaključek tega uvoda: zakaj je v tem primeru toga, formalistična uporaba neprofitnim zavodom neustreznih predpisov za gospodarske organizacije pripeljala (kljub formalni zakonitosti vseh odločitev) ne le do neprimerne, ampak celo do absurdnega rezultata ("*summum ius - summa iniuria*")? Zato, ker v tem primeru niti ta neprofitni zavod ni deloval tako, kot je to tipično (normalno) za take zavode, torej z zaposlenimi vodilnimi, strokovnimi in administrativnimi uslužbenci ter z ustreznimi finančnimi sredstvi (in zakonodaja naj bi urejala le take tipične primere - pa niti za take tipične neprofitne zavode tega v pomembnem delu ne ureja!), ampak je bil popolna izjema tudi nasproti neprofitnim zavodom, saj je "deloval" s skoraj izključnim finančnim, delovnim in vsakim drugim vložkom ene same osebe - tega pritožnika. In ker pritožniku po prenehanju že dotlej zgolj "papirnatega" delovanja zavoda in po njegovi ukinitvi kljub vsem (za laika na teh področjih težko premagljivim) naporom tega bivšega, nedelujočega in ukinjenega zavoda ni uspelo tudi formalno dokončno izbrisati iz uradnih registrov, je bil za svoje 25-letno zastojno delovanje na področju slovenske kulture (in celo lastno financiranje izdajanja kulturne revije) "nagrajen" z zmanjšanjem svoje pokojnine na 75% - in še z vsem drugim, kar se je k temu še dodalo (glej zgoraj)!

O formalnem (formalističnem) razlogu oziroma opravičilu za ta absurden rezultat več spodaj, tu le še citat iz pritožnikove že omenjene vloge sodišču z dne 20. 2. 2017 (podčrtano naknadno, zdaj): "*Poglavitni razlog pritožbe pa je nelegitimnost oziroma **neustrezna uporaba prava** ... Kakor in kolikor razumem namen teh uporabljenih zakonov (po duhu zakonov), **ni njihov namen to, da bi drastično sankcionirali tiste upokojeence, ki delajo brezplačno tudi še po upokojitvi**, in tudi ne tistih, ki so deležniki v zavodih brez premoženja, ter tudi ne, da bi se status zaposlitve ugotavljal zgolj na osnovi neažurne evidence - v tem primeru: Poslovnega registra Slovenije.*"

Že to, kar je laični pritožnik zgoraj navedel, bi sodišče moralo razumeti kot tožbeni ugovor napačne uporabe materialnega prava - ker ni, se to zdaj izrecno navaja kot pritožbeni ugovor. Če bo pritožbeno sodišče ocenilo, da so bili vsi zakoni tu pravilno uporabljeni in da jih tudi v tako specifičnih konkretnih primerih ni mogoče (in ni potrebno) uporabiti v skladu z njihovim smislom (ki je urejanje tipičnih primerov - za utemeljene atipične primere torej vseh njihovih določb že po načelu enakosti pred zakonom ni mogoče uporabiti), potem se v primeru take sodne ocene (da zakon sodišču ne omogoča, da bi spoštovanju temeljnih človekovih pravic pritožnika do pokojnine in lastnine dalo prednost pred temu nasprotujočimi določbami zakona, namenjenimi drugačnim primerom) sodišču predlaga, da tako razumljeno zakonsko ureditev izpodbija pred Ustavnim sodiščem kot neskladno z ustavnimi pravicami do pokojnine in do zasebne lastnine, pa tudi s pravico do človeškega dostojanstva, kakor tudi z načeli pravne in socialne države ter z načelom enakosti pred zakonom (enako urejanje bistveno različnih položajev), in da do odločitve Ustavnega sodišča prekine odločanje v tej zadevi.

Ker naša sodišča takega načina odločanja, kot se zgoraj primarno predlaga (da že redno sodišče - brez ustavnosodnih posegov v zakonodajo - zakone interpretira "ustavnoskladno", torej ob upoštevanju ustavnih pravic strank, čeprav zakonsko besedilo tega neposredno ne določa), niso vajena, se s to pritožbo dodatno opozarja na to, da je bil tak način odločanja npr. v Nemčiji prvič vpeljan že leta 1957 z znamenito odločbo nemškega ustavnega sodišča v zadevi Lüth (tkim. "radiacijski učinek ustavnih pravic na zakonodajo" - "*Ausstrahlungseffekt der Grundrechte*") in da v bistvu isto sledi tudi iz že večkrat citiranih odločb ESČP v zadnjih

letih, v katerih je ESČP odločilo (citirano iz dopisa Varuha ČP št. 5.2-24/2014-13 z dne 20. 7. 2015 - podčrtavanja dodana) takole:

Ločeno od vezave na družinsko življenje je ESČP razvilo tudi kriterije, pod katerimi ima država pozitivno obligacijo, da legalizira status oseb z dolgotrajno toleriranim bivanjem v državi članici. V takih primerih pravica do priznavanja de facto stanja in legalizacija le-tega prevlada nad zahtevami imigrantske zakonodaje v državi članici. Še več, vztrajanje na zakonitem bivanju v primeru tehtanja do pravice do družinskega življenja je sodišče označilo za »prekomerni formalizem« (t. i. excessive formalism, glej: Ariztimuno Mendizabal v France; Sisoja et. al. v Latvia; Rodrigues Da Silva & Hoogkamer v The Netherlands).

Temu je vsaj v enem primeru že sledilo tudi naše Upravno sodišče. S sodbo št. I U 136/2016-6 z dne 5. 2. 2016 je odpravilo izpodbijano odločbo PPIU Kranj št. 225-70/2015/4 z dne 9. 12. 2015 (v zvezi z odločbo MNZ št. 2253-44/2015/7 z dne 21. 12. 2015) in zadevo vrnilo v ponovno odločanje, iz obrazložitve pa navajam nekatera mesta, ki so pomembna tudi za ta postopek:

- v 20. točki obrazložitve sodišče opozarja, da bi po Direktivi EU o vračanju *"moralo biti spoštovanje družinskega življenja najpomembnejše vodilo držav članic pri izvajanju te direktive"*;

- v 23. točki obrazložitve pa sodišče opozarja, da so *"ne le sodišča, ampak tudi upravni organi držav članic dolžni v takih primerih pravu EU dati prednost pred domačo zakonodajo ('obveznost ignorirati /ne uporabiti/ nacionalno normo')*. Ni pomembno, da se tu sodišče izrecno sklicuje na pravo EU in ne na EKČP - v obeh primerih gre namreč za dolžnost upoštevanja temeljnih človekovih pravic, določenih v "nadzakonskem" pravu (bodisi v pravu EU bodisi v mednarodnih konvencijah, ki Slovenijo zavezujejo).

2. Formalni (formalistični) razlogi za zmanjšanje pokojnine na 75%

Ti razlogi so v izpodbijani sodbi navedeni v 9. točki njene obrazložitve. Na razloge, navedene v drugi, tretji in četrti alineji te točke (naj bi bil pritožnik - zaradi neizvedenega izbrisa iz registra - še vedno "družbenik in poslovodna oseba" v zavodu, čeprav ta dejansko že dolgo ne obstaja več, in da tudi "izbris poslovodne funkcije ni bil izveden"), je bilo v zadostni meri odgovorjeno že v vseh dosedanjih vlogah v tem postopku, zato tega tu ni treba ponavljati. Nekaj dodatnih pripomb oziroma ugovorov le še na razlog, naveden v peti alineji (da pritožnik do zakonskega roka 31. 1. 2016 "ni uskladal svojega statusa s 116. členom ZPIZ-2B").

Po tej zakonski določbi se (citirano po sodbi) "uživalcu pokojnine, ki začne ponovno delati ... najmanj s četrtino polnega zavarovalnega časa, izplačuje sorazmerni del pokojnine, in sicer v višini 75%, če zavarovanec dela dve uri dnevno ...". Pritožnik kot uživalec pokojnine sploh nikoli "ni začel ponovno delati" (v smislu delovnega razmerja oziroma sploh kakršnegakoli dela za plačilo), tudi povsem "papirnate" funkcije direktorja "zavoda na papirju" (brez sredstev in brez zaposlenih) pa je bil razrešen že zdavnaj pred januarjem 2016, ko naj bi po določbah 116. člena ZPIZ-2B moral "ponovno vstopiti v obvezno zavarovanje za najmanj 2 uri dnevno". Ker tega nesmiselnega in z vsako logiko in realnostjo skreganega koraka seveda ni naredil, mu je ZPIZS (citirano iz 2. točke sodbe) "1. 3. 2016 izdal odločbo, ... da ima od 1. 1. 2016 lastnost zavarovanca pok. in inv. zavarovanja iz naslova družbenišтва in poslovođenja zasebne družbe⁴ ... za 10 ur na teden". In dalje: "Zoper navedeno odločbo ... ni vložil pritožbe in je postala pravnomočna. ... Toženec tudi poudarja, da je za odločitev relevanten le vpis v Poslovni register in ne morebitno neprejemanje kakršnihkoli dohodkov iz tega naslova."

⁴ V resnici gre seveda za neprofitni zavod, ne za gospodarsko družbo.

Z zadnjim stavkom iz gornjih citatov je ZPIZS seveda jasno povedal, da pri tej zadevi ni bistveno to, da se zoper odločbo njen prejemnik ni pritožil - tudi če bi se bil pritožil, za ZPIZS ni pomembno, ali je zavarovanec res ponovno začel delati (v smislu plačanega dela) 10 ur tedensko ali ne (tega sploh ne bi ugotavljal) - zanj je "*relevanten le vpis v Poslovni register*".

Pri obravnavi tega konkretnega primera lahko (zaradi njegove specifičnosti) pustimo ob strani težje vprašanje, ali je taka zakonska ureditev po 116. členu (in nanj vezanih členih) ZPIZ-2B že sama po sebi (kot zakonska ureditev tipičnih primerov) skladna z ustavo (ustavnimi pravicami prizadetih) ali ne. Zaradi možnega izmikanja direktorjev gospodarskih družb (in lahko tudi direktorjev neprofitnih zavodov), ki običajno (ne eni ne drugi) svojega dela ne opravljajo brezplačno, "uskladitvi svojega statusa po 116. členu", bi sporna ureditev, da ob "neuskladitvi tega statusa" to določi kar ZPIZS z odločbo, morda lahko celo vzdržala preizkus svoje ustavnosti (po opravljenem tehtanju kolidirajočih ustavnih dobrin po načelu sorazmernosti). V tu obravnavanem specifičnem, skrajno atipičnem primeru pa je nesorazmerje med težo ravnanja pritožnika, ki "ni uskladal svojega statusa po 116. členu zakona", in težo sankcije, ki ga je zato zadela (odvzem četrtnine pokojnine), tako očitno ("v oči bijoče"), da je enako ali najbrž še hujše kot tisto v zadevi Vaskrsić (ko so nekomu zaradi neplačila 125 € na dražbi prodali hišo, vredno 150.000 € za polovično ceno).

Tu obravnavani primer je tako skrajno atipičen, tako skrajno redek, da najbrž ne bi imelo smisla zaradi enega takega skrajno redkega primera očitati zakonu, da pravične (z ustavnimi pravicami skladne) rešitve takih skrajnih primerov ne predvideva in ne omogoča - in da bi ga zaradi tega podvrgli preverjanju njegove skladnosti z ustavo. Po že prej omenjenem načelu "radiacije ustavnih pravic na zakonodajo" in po načelih, postavljenih v prej citiranih sodbah ESČP, zaradi takih primerov ni potrebno spreminjati zakonodaje, ampak zadošča, da sodišča ob reševanju takih individualnih primerov (ob tehtanju z uporabo zakonskih meril prizadetih ustavnih pravic stranke in drugih ustavnih dobrin, katerih varstvu so namenjena taka zakonska merila, napisana za tipične primere) dajo prednost v konkretnem primeru kršeni pomembni ustavni pravici in rabsodijo v njen prid.

Če pritožbeno sodišče te argumentacije ne bo sprejelo, pa se (torej subsidiarno) s to pritožbo predlaga, da zoper zakonsko ureditev, ki po njegovi presoji predlagano rešitev tega primera (ugoditev tožbi) onemogoča, sproži postopek presoje njene skladnosti z ustavo (če ta po njegovi presoji celo v tako izjemnih primerih zahteva, da se prizadetega prikrajša za četrtnino njegove z delom zaslužene pokojnine).

D. Utemeljitev pritožbe zoper zavrnitev druge tožbe

Ta utemeljitev je v zadostni meri podana že zgoraj pod B.

Priloga: 1

Rajko Šuštaršič

Agencija Republike Slovenije
za javnopravne evidence in storitve
Izpostava Ljubljana

Cesta v Kleče 12
1000 Ljubljana, SLOVENIJA

www.ajpes.si

lj.tajnistvo@ajpes.si

telefon: (01) 583 33 00, telefaks: (01) 583 33 61

Evid. št.: 7100-2087/2016-5-ZP-AL

**ZAVOD ZA ZALOŽNIŠTVO NA PODROČJU KULTURE IN UMETNOSTI, REVIJA SRP (SVOBODA, RESNICA, POGUM)
PRAŽAKOVA ULICA 13
1000 LJUBLJANA**

**RAJKO ŠUŠTARŠIČ
PRAŽAKOVA ULICA 13
1000 LJUBLJANA**

PISNO OPOZORILO

Pooblaščen uradna oseba Anica Legiša prekrškovnega organa Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES) je pri obravnavanju prekrška po 16. točki 1. odstavka 55. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99; v nadaljevanju ZR) na podlagi vpogleda v evidenco obdelanih letnih poročil za leto 2015 ugotovila, da odgovorna oseba **RAJKO ŠUŠTARŠIČ**, direktor, za nepridobitno organizacijo - pravno osebo zasebnega prava (v nadaljevanju pravna oseba) **ZAVOD ZA ZALOŽNIŠTVO NA PODROČJU KULTURE IN UMETNOSTI, REVIJA SRP (SVOBODA, RESNICA, POGUM), PRAŽAKOVA ULICA 13, 1000 LJUBLJANA, matična številka 1339427000**, AJPES, organizaciji, pooblaščen za obdelovanje in objavljanje podatkov ni predložil:

letnega poročila za leto 2015 do zadnjega dne v mesecu februarju leta 2016. S tem sta pravna in odgovorna oseba dne 1. 3. 2016 na območju Republike Slovenije kršili 1. odstavek 51. člena ZR in s tem storili prekršek po 16. točki 1. odstavka 55. člena ZR.

Za navedeni prekršek je sicer za pravno osebo predpisana globa 417,29 evrov in za odgovorno osebo globa 41,73 evra v povezavi z 2. odstavkom 55. člena ZR.

Ker gre za prekršek neznatnega pomena, saj je bil prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, saj je pravna oseba v preteklosti redno predlagala letna poročila AJPES ter za prekršek pri katerem ni nastala oziroma ne bo nastala škodljiva posledica, sem kot pooblaščen uradna oseba na podlagi 53. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 - uradno prečiščeno besedilo, ZP-1-UPB8, 43/11 Odl.US: U-I-166/10-8, 21/13-ZP-1H, 111/13-ZP-1I, 74114 Odl.US: U-I-94/13-14, 92/14 Odl.US: U-I-12/12-22 in 32/16-ZP-1J; ZP-1) ocenila, da je glede na pomen dejanja pisno opozorilo zadosten ukrep.

Hkrati vas opozarjam, da mora pravna oseba letno poročilo predložiti v skladu z 51. členom ZR tudi v primeru, **če ne deluje, dokler je ne izbrišete iz primarnega registra**, kjer je zgoraj navedeni zavod še vedno vpisan.

Z izdajo pisnega opozorila je postopek o prekršku zaključen.

Ljubljana, 23. 12.2016

Anica Legiša,
pooblaščen uradna oseba

Vročiti:

- ZAVOD ZA ZALOŽNIŠTVO NA PODROČJU KULTURE IN UMETNOSTI, REVIJA SRP (SVOBODA, RESNICA, POGUM), PRAŽAKOVA ULICA 13,1000 LJUBLJANA
- RAJKO ŠUŠTARŠIČ, PRAŽAKOVA ULICA 13,1000 LJUBLJANA

Vložiti:

v spis